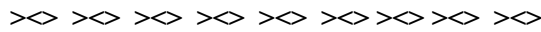

การประชุมระดมความคิดเห็นเรื่อง
การพัฒนาการประมงปลาทูน่าในทะเลอันดามัน
วันที่ 9 – 10 กุมภาพันธ์ 2553
ศูนย์พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สำนักงานฝ่ายฝึกอบรม
กองเทคโนโลยีการทำประมงฯ

ปลาทูน่า ปลากระโทงแทง และปลากระโทงดาบ เป็นหนึ่งในกลุ่มปลาผิวน้ำเศรษฐกิจที่มีมูลค่าสูง แม้ว่าจากชาวประมงไทยบางส่วนให้ความสนใจลงทุนทำการประมง แต่พบว่ามีปัญหาอุปสรรคสำคัญหลายประการที่ทำให้การพัฒนาส่งเสริมการประมงปลาผิวน้ำเหล่านี้ของประเทศไทยอันได้แก่ แหล่งทำการประมงที่อยู่ค่อนข้างไกล ชาวประมงไทยยังขาดความรู้ประสบการณ์ในการออกทำการประมงในทะเลลึกหรือกลางมหาสมุทร ปัญหาการเก็บรักษาคุณภาพความสดของปลาผิวน้ำขนาดใหญ่ ด้วยมูลเหตุเหล่านี้จึงทำให้การพัฒนาการประมงปลาทูน่าของประเทศไทยยังคงไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร

จากการที่กรมประมง ศูนย์พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEAFDEC) และองค์การสะพานปลา ร่วมมือกันผลักดันโครงการดังกล่าวอย่างต่อเนื่องมานานกว่าหนึ่งทศวรรษ ทำให้ประเด็นเรื่องของเทคนิคการทำประมง การให้ความเย็นผลิตภัณฑ์ปลาผิวน้ำขนาดใหญ่ ถูกพัฒนาจนสามารถสนับสนุนกิจกรรมการประมงปลาผิวน้ำกลุ่มดังกล่าวของประเทศไทยได้ หากแต่ยังมีประเด็นเรื่องของแหล่งทำการประมงที่ยังคงปัญหาที่สำคัญ โดยแหล่งประมงปลาผิวน้ำปลาผิวน้ำขนาดใหญ่ในที่ใกล้ประเทศไทยมากที่สุดอยู่บริเวณมหาสมุทรอินเดียฝั่งตะวันออก รวมทั้งบริเวณอ่าวเบงกอล ซึ่งมีระยะทางจากจังหวัดภูเก็ต 500-800 ไมล์ทะเล ทำให้เสียค่าใช้จ่ายในการออกเดินทางไปยังแหล่งทำการประมงสูง จึงทำให้มีความพยายามศึกษาแหล่งทำการประมงปลาทูน่าในทะเลอันดามันภายในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของประเทศไทย เพื่อลดต้นทุนการทำการประมง อันจะเป็นการสร้างโอกาสในการพัฒนาการประมงปลาผิวน้ำเศรษฐกิจในกลุ่ม ปลาทูน่า ปลากระโทงแทง และปลากระโทงดาบ ของชาวประมงไทยต่อไป

เมื่อพิจารณาลักษณะทางกายภาพของทะเลอันดามันแล้วพบว่า ทะเลอันดามันเป็นทะเลกึ่งปิด (Semi enclosed sea) ที่เป็นส่วนหนึ่งของเขตเศรษฐกิจจำเพาะของ 5 ประเทศ ได้แก่ เมียนมาร์ อินเดีย อินโดนีเซีย มาเลเซีย และไทย ลักษณะภูมิประเทศใต้น้ำของทะเลอันดามันประกอบด้วยแนวไหล่ทวีปที่กว้างใหญ่ บริเวณเขตน่านน้ำประเทศพม่า และตอนกลางมีลักษณะคล้ายแอ่งกระทะที่มีระดับน้ำลึกประมาณ 3,000 เมตร ทางฝั่งตะวันตกมีลักษณะเป็นลาดทวีปที่ค่อนข้างชัน ทำให้มีคุณลักษณะทางสมุทรศาสตร์ที่เป็นพิเศษกว่าบริเวณอื่นๆ เช่นกระแสน้ำไหลไม่สม่ำเสมอ มักเกิดแนวคลื่นใต้น้ำ (Internal Solitons) อย่างต่อเนื่องตลอดเวลา อย่างไรก็ตามจากการสำรวจทรัพยากรปลาผิวน้ำขนาดใหญ่โดยกรมประมงไทย และ SEAFDEC บริเวณทะเลอันดามันพบว่า สามารถจับปลาทูน่าด้วยเบ็ดราวในบริเวณเขตน่านน้ำลึก ที่เป็นรอยต่อระหว่างเขต

เศรษฐกิจจำเพาะของประเทศไทย เมินร์มาร์ และอินเดีย ขณะที่กลุ่มปลากระโทงแทง และปลากระโทงดาบ สามารถจับได้ทั่วไปในทะเลอันดามัน ดังนั้นแนวทางการพัฒนาให้สามารถทำการประมงปลาฉลามน้ำแข็ง พาณิซย์ได้นั้นจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือด้านข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนการกำหนดแผนการดำเนินการชัดเจน โปร่งใสและสามารถดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งจำเป็นต้องดำเนินการวางแผนการพัฒนาประมงปลาฉลามน้ำขนาดใหญ่ในทะเลอันดามันภายใต้กรอบความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กรมประมง ศูนย์พัฒนาการประมงฯ องค์การสะพานปลา และภาคเอกชนที่สนใจ ดังนั้นศูนย์พัฒนาการประมงจึงได้ดำเนินการประชุมระดมความคิดเห็นเพื่อสรุปเป็นแนวทางการพัฒนาการประมงปลาฉลามน้ำเศรษฐกิจในกลุ่ม ปลาหูฉลาม ปลากระโทงแทง และปลากระโทงดาบ บริเวณทะเลอันดามัน โดยผลจากการประชุมหารือจะได้กำหนดเป็นแนวทางทางในการพัฒนาของเรือทำประมงปลากลุ่มดังกล่าวของประเทศ ไทยในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาการทำประมงปลาหูฉลาม ปลากระโทงแทง และปลากระโทงดาบ ในบริเวณทะเลอันดามัน ในอนาคต การประชุมในครั้งนี้จัดขึ้นโดยมีนักวิชาการของหน่วยงาน ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง นำเสนอผลการสำรวจทรัพยากรประมงปลาหูฉลาม ปริมาณปลาหูฉลามที่ส่งออกต่างประเทศโดยผ่านทางจังหวัดภูเก็ต ข้อมูลทางสมุทรศาสตร์ และข้อมูลวิชาการที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประสบการณ์การทำประมงปลาหูฉลามในมหาสมุทรอินเดีย เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการวางแผนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสำรวจ ศึกษา วิจัย ของ ซีฟเดคและกรมประมงในอนาคต ซึ่งการประชุมในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. รวบรวมข้อมูลวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการประมงปลาหูฉลาม ปลากระโทงแทง และปลากระโทงดาบ ในทะเลอันดามัน
2. ระดมความคิดเห็นและหาแนวทางในเรื่อง รูปแบบ พื้นที่ และปริมาณความหนาแน่นที่เหมาะสมสำหรับการติดตั้งขังล่อปลาฉลามน้ำขนาดใหญ่ในทะเลอันดามัน

สิ่งที่คาดว่าจะได้รับ

1. รายงานวิชาการสำรวจ การศึกษา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาการประมงปลาหูฉลาม ปลากระโทงแทง และปลากระโทงดาบ ในทะเลอันดามัน
2. เทคโนโลยีการทำขังล่อปลาฉลามน้ำขนาดใหญ่และลักษณะพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับติดตั้งในทะเลอันดามัน
3. ร่างแผนกิจกรรมโครงการความร่วมมือระหว่างกรมประมง ซีฟเดค และภาคเอกชน เพื่อพัฒนาและส่งเสริมเทคโนโลยีการทำประมงปลาฉลามน้ำขนาดใหญ่ในทะเลอันดามันปี 2553

สถานที่และกำหนดการประชุมฯ

ห้องประชุมชั้น 2 ตึกโรงอวน วันที่ 9-10 กุมภาพันธ์ 2553

ผู้เข้าร่วมประชุมฯ

ประกอบด้วยนักวิจัยและนักวิชาการของซีฟเดค, กรมประมง (สำนักวิจัยและพัฒนาประมงทะเล, สถาบันวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีประมงทะเลเล็ก, ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลฝั่งอันดามัน, สถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรทางทะเลชายฝั่งทะเลและป่าชายเลน จ.ภูเก็ต, ประมงจังหวัดภูเก็ต, ผอ.สำนักงานองค์การสะพานปลา จังหวัดภูเก็ต, ตัวแทนจากภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง เช่น เรือเบ็ดราวปลาทูน่า Tuna Hunter, Muk Andaman ฯลฯ รวมทั้งสิ้นประมาณ 40 ท่าน

วาระการประชุม

1. ความเป็นมาและเปิดการประชุม
2. ข้อมูลการสำรวจ รายงานการศึกษาวิจัย ข้อมูลการขึ้นทำของปลาทูน่าในจังหวัดฯ ภาพรวมปริมาณปลาทูน่าที่ส่งออกต่างประเทศผ่านจังหวัดภูเก็ต ฯลฯ
3. ประสพการณ์จากภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการประมงปลาทูน่าในทะเลอันดามัน
4. รูปแบบและพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการติดตั้งซังน้ำลึกเพื่อใช้ล่อปลาทูน่าในทะเลอันดามัน
5. ร่างแผนกิจกรรมโครงการความร่วมมือเพื่อการพัฒนาการประมงทูน่าในทะเลอันดามัน
6. สรุปและปิดการประชุม

ตารางเวลา

วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2553

0830 ลงทะเบียนการประชุม

วาระการประชุมที่ 1

0900-0920 พิธีเปิดการประชุม (เลขานุการและผู้อำนวยการฝ่ายฝึกอบรม ศูนย์พัฒนาการประมงฯ)
ถ่ายภาพเป็นที่ระลึก

วาระการประชุมที่ 2

0920-1000 ผลการสำรวจทรัพยากรสัตว์น้ำโดยเรือสำรวจของกรมประมง และเรือฟีก/สำรวจของ
SEAFDEC

(ตัวแทนของกรมประมง ร่วมกับ SEAFDEC/TD)

1000-1015 พักรานกาแฟ

1015-1115 สถานะทางสมุทรศาสตร์ของทะเลอันดามัน

(ดร.สมเกียรติ ขอเกียรติวงศ์ สถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรทางทะเล ชายฝั่งทะเลและป่า
ชายเลน จ.ภูเก็ต)

1115-1200 สถานะทางสมุทรศาสตร์ของบริเวณแหล่งประมงปลาผิวน้ำขนาดใหญ่ในอันดามัน ผลการ
สำรวจโดยเรือสำรวจของกรมประมง และเรือสำรวจของ SEAFDEC

(ตัวแทนของกรมประมง ร่วมกับ SEAFDEC/TD)

1200-1300 พักรานกลางวัน

วาระการประชุมที่ 3

1300-1345 กลไกการตลาดของปลาหูฉลามสำหรับการบริโภคสด

1345-1430 สถานะปัจจุบัน และแนวโน้มปลาหูฉลามขึ้นทำเทียบเรือประมงจังหวัดภูเก็ต
(ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลฝั่งอันดามัน)

1430-1500 ประสบการณ์การประมงปลาหูฉลามบริเวณทะเลชูลู ประเทศฟิลิปปินส์
(กัปตันสุธีร์ ราชรุจิทอง)

1500-1530 พักรานกาแฟ

- 1530-1630 การอภิปรายร่วม มุมมองจากภาคเอกชน โอกาสและความเป็นไปได้ในการพัฒนาประมง
ปลาทูน่าในทะเลอันดามัน
(ดำเนินการอภิปรายโดย ดร. วรวิทย์ วัณชนา ผู้เข้าร่วมการอภิปรายประกอบด้วยตัวแทน
ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง)
- 1630-1700 บรรยายสรุปข้อมูลประกอบการระดมความคิดของวาระการประชุมที่ 2 และที่ 3
(ดำเนินการโดย ดร.วรวิทย์ วัณชนา)
- 1745 เลขาธิการและผู้อำนวยการฝ่ายฝึกอบรม ศูนย์พัฒนาการประมงฯ เป็นเจ้าภาพเลี้ยงต้อนรับ
ผู้เข้าร่วมการประชุม

วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2553

วาระการประชุมที่ 4

- 0900-1000 รูปแบบของซังน้ำลึกที่กรมประมง และSEAFDEC ร่วมดำเนินการในปี 2551 และ 2552
และสรุปรายงานผลการสำรวจสัตว์น้ำหลังการติดตั้งซัง
(คุณสุทธิพงษ์ หรือ คุณทวิศักดิ์ และตัวแทนของกรมประมง ร่วมกับ SEAFDEC/TD)
- 1000-1030 ตัวอย่างรูปแบบของซังน้ำลึกที่ใช้ในประเทศอื่นๆ
(คุณสายันต์ พรหมจินดา)
- 1030-1045 พักรับประทานอาหาร
- 1045-1230 เปิดกว้างในการระดมความคิดเห็น โอกาสและความเป็นไปได้ในการติดตั้งซังน้ำลึกใน
ทะเลอันดามัน: รูปแบบ พื้นที่และปริมาณความหนาแน่น
(ดำเนินการโดย ดร.วรวิทย์ วัณชนา)
- 1230-1330 พักรับประทานอาหารกลางวัน

วาระการประชุมที่ 5

- 1330-1400 โครงการสำรวจของกรมประมง และ SEAFDEC/TD ประจำปี พ.ศ. 2553
(ตัวแทนของกรมประมง และ SEAFDEC/TD)
- 1400-1530 การระดมความคิดเห็นโครงการความร่วมมือเพื่อการวิจัยและพัฒนาการประมงทูน่าใน
ทะเลอันดามัน
(ดำเนินการโดย คุณอัศนีษฐ์ มั่นประสิทธิ์)
- 1530-1545 พักรับประทานอาหาร

วาระการประชุมที่ 6

- 1545-1600 สรุปผลการประชุม
 (ดำเนินการโดย ดร.วรวิทย์ วัณชนา)
- 1600 พิธีปิดการประชุม
 (เลขาธิการและผู้อำนวยการฝ่ายฝึกอบรม ศูนย์พัฒนาการประมงฯ)

ติดต่อข้อมูลเพิ่มเติม

กองเทคโนโลยีการทำประมงฯ สำนักงานฝ่ายฝึกอบรม

ศูนย์พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

โทรศัพท์ 02 4256100 โทรสาร 02 4256110 Email: worawit@seafdec.org

ภาคผนวก 1

ในปี 2551 ศูนย์พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ซีฟเดค) ภายใต้โครงการร่วมกับสถาบันวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีประมงทะเลลึก กรมประมง ได้ติดตั้งแพล่อปลาได้น้ำโดยเรือ MV. SEAFDEC2 ในบริเวณขอบไหล่ทวีปในทะเลอันดามัน จำนวน 7 ชุด (ตารางที่ 1 และภาพที่ 1) เพื่อพัฒนาแหล่งประมงปลาทูน่า และส่งเสริมการทำประมงปลาทูน่าในทะเลอันดามัน หลังจากนั้นได้ติดตั้งแพฯเพิ่มเติมและติดตามผลในปี 2552 โดยเรือสำรวจประมงจุฬารัตน์ 1 ครั้ง และโดยเรือ MV. SEAFDEC 1 ครั้ง

ตารางที่ 1: พิกัดบริเวณที่ติดตั้งแพล่อปลาได้น้ำดำเนินการโดยซีฟเดคและกรมประมง

รหัส	วันที่ติดตั้ง	พิกัด (ละติจูด, ลองจิจูด)		ความลึก (ม.)
SEAFDEC FAD No. 1	10 มีนาคม 2551	08°14'.90N,	095°48'.50E	956
SEAFDEC FAD No. 2	10 มีนาคม 2551	08°14'.90N,	095°48'.70E	948
SEAFDEC FAD No. 3	10 มีนาคม 2551	08°14'.90N,	095°48'.60E	955
DOF FAD No.1	3 ธันวาคม 2551	08°04'.30N,	095°46'.60E	880
DOF FAD No.2	3 ธันวาคม 2551	08°04'.90N,	095°46'.50E	870
DOF FAD No.3	3 ธันวาคม 2551	08°05'.30N,	095°46'.70E	873
DOF FAD No.4	3 ธันวาคม 2551	08°05'.20N,	095°46'.40E	887

ภาพที่ 1 แผนที่แสดงตำแหน่งที่ติดตั้งเพล่อปลาได้นำติดตั้งโดยซีฟเดคและกรมประมง

